

Studiehandledning

Farmakologi med sjukdomslära 15hp

Pharmacology and Prescription Entitlement for Nurses in Primary Health Care 15 credits

Examinator Margaretha Pejner
margaretha.pejner@hh.se

Kursmål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

1. definiera sjukdomar och tillstånd och förstå hur farmakologiska principer tillämpas inom området

Färdighet och förmåga

2. självständigt utreda, bedöma, planera, kommunicera och följa upp behov inom de områden förskrivningsrätten omfattar
3. identifiera behov av ytterligare kunskap och krav på multidisciplinärt stöd
4. granska och analysera vetenskapliga arbeten inom området

Värderingsförmåga och förhållningssätt

5. tillämpa lagar och regelverk gällande förskrivning av läkemedel och medicintekniska produkter
6. reflektera över och analysera vald behandlingsform utifrån miljö-, ålder-, genus- och mångfaldsperspektiv

Examinationsformer

Bedömningsområde 1, Provkod 1301; Farmakologiska principer (5 hp)

Bedömningsområde 2, Provkod 1302; Förskrivningens regelverk (2,5 hp)

Bedömningsområde 3, Provkod 1303; Examinationsseminarium- Utredning, bedömning och behandling (7, 5 hp)

Undervisningsform

Kursens undervisningsformer sker i form av föreläsningar, seminarier, laborationer samt via utbildningsplattform (Blackboard). Undervisningen bedrivs normalt på svenska men undervisning på engelska kan förekomma.

Kommentarer till examinationsuppgifter, betygsriterier och bedömningsområden.

Som betyg för hel kurs används något av uttrycken Underkänd eller Godkänd. Se nedan. För att erhålla betyget G på hela kursen ska samtliga bedömningsområden vara Godkända.

Bedömningsområde 1 utgörs av skriftlig individuell tentamen. Bedömningsområde 2 utgörs av skriftlig individuell tentamen. Bedömningsområde 3 utgörs av seminarium med obligatoriskt deltagande.

Bedömningsområde 1 (5hp)

Lärandemål (Lm) 1, 2 och 3 utgör tillsammans ett bedömningsområde och examineras genom en individuell examination där studenten skall ha erhållit minst 90% av den totala poängsumman för godkänt.

Lm	Kriterium	Godkänd
1	definiera sjukdomar och tillstånd och förstå hur farmakologiska principer tillämpas inom området	Studenten kan definiera sjukdomar och tillstånd och förstå hur farmakologiska principer tillämpas inom området
2	självständigt utreda, bedöma, planera, kommunicera och följa upp behov inom de områden förskrivningsrätten omfattar	Studenten kan självständigt utreda, bedöma, planera, kommunicera och följa upp behov inom de områden förskrivningsrätten omfattar
3	identifiera behov av ytterligare kunskap och krav på multidisciplinärt stöd	Studenten kan identifiera behov av ytterligare kunskap och krav på multidisciplinärt stöd

Bedömningsområde 2 (2,5hp)

Lärandemål (Lm) 5 utgör tillsammans ett bedömningsområde och examineras genom en individuell examination där studenten skall ha erhållit minst 90% av den totala poängsumman för godkänt.

Lm	Kriterium	Godkänd
5	tillämpa lagar och regelverk gällande förskrivning av läkemedel och medicintekniska produkter	Studenten kan tillämpa lagar och regelverk gällande förskrivning av läkemedel och medicintekniska produkter

Bedömningsområde 1 (3,5hp)

Lärandemål (Lm)1, 2, 3, 4, 5 och 6 utgör tillsammans ett bedömningsområde och examineras genom ett seminarium med ett diagnostiskt resonemang kring ett hälsoproblem.

Lm	Kriterium	Godkänd
1	definiera sjukdomar och tillstånd och förstå hur farmakologiska principer tillämpas inom området	Studenten kan definiera sjukdomar och tillstånd och förstå hur farmakologiska principer tillämpas inom området
2	självständigt utreda, bedöma, planera, kommunicera och följa upp behov inom de områden förskrivningsrätten omfattar	Studenten kan självständigt utreda, bedöma, planera, kommunicera och följa upp behov inom de områden förskrivningsrätten omfattar
3	identifiera behov av ytterligare kunskap och krav på multidisciplinärt stöd	Studenten kan identifiera behov av ytterligare kunskap och krav på multidisciplinärt stöd
4	granska och analysera vetenskapliga arbeten inom området	Studenten kan granska och analysera vetenskapliga arbeten inom området
5	tillämpa lagar och regelverk gällande förskrivning av läkemedel och medicintekniska produkter	Studenten kan tillämpa lagar och regelverk gällande förskrivning av läkemedel och medicintekniska produkter
6	reflektera över och analysera vald behandlingsform utifrån miljö-, ålder-, genus- och mångfaldsperspektiv	Studenten kan reflektera över och analysera vald behandlingsform utifrån miljö-, ålder-, genus- och mångfaldsperspektiv

Kurslitteratur

- *NANDA International. *Omvårdnadsdiagnoser - definition och klassifikation 2014*. Nordeng, Hedvig. & Spigset, Olav. *Farmakologi och läkemedelsanvändning*. Studentlitteratur, 2014.
- *Socialstyrelsen (2015). *Författningshandbok för hälso- och sjukvårdspersonal*. Almqvist & Wiksell.
- *Lindh, Marion. & Sahlqvist, Lena. *Säker vård. Att förebygga skador och felbehandlingar inom vård och omsorg*. Natur & Kultur, 2012.
- Läkemedelsboken*. LB (senaste upplagan) Apoteket AB.
- *Raadu, Gunnel. *Författningshandbok för personal inom hälso- och sjukvård*. Liber, Stockholm, 2015
- Terapirekommendationer 2015*. Läkemedelskommittén Region Halland
- Rekommenderade läkemedel för sjuksköterskor med förskrivningsrätt 2015*. Region Halland
- FASS*. (Farmaceutiska Specialiteter i Sverige). Förteckning över humanläkemedel. Vårdpersonal. LINFO. Läkemedelsinformation AB. www.fass.se

Ytterligare litteratur kan tillkomma.

*Förekommer i flera kurser under utbildningen

Datum	Tid	Innehåll
	09.15-10.15	<p>Introduktion</p> <p>Första kurstillfället börjar med en introduktion då vi går igenom studiehandledningen och diskuterar förväntningar på kursen.</p>
	10.30-15.00	<p>Legislativ reglering av läkemedelsförskrivning samt delegering</p> <p>Föreläsning</p> <p><u>Litteratur</u></p> <p>*Raadu, Gunnel. <i>Författningshandbok för personal inom hälso- och sjukvård</i>. Liber, Stockholm, 2015</p> <p>Ändring i föreskrifterna (SOSFS 2001:16) om kompetenskrav för sjuksköterskor vid förskrivning av läkemedel</p> <p>Föreskrifter om ändring i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2003:11) om medicintekniska produkter</p> <p>SOSFS 2008:1 Användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården</p> <p>Information från Läkemedelsverket Nr 6 2012 s. 12 Läkemedel eller medicinteknisk produkt?</p> <p>SOSFS 1997: 14</p> <p>Norell, M., Ziegert, K. & Kihlgren, A. (2012). Care priorities- Registered Nurses' clinical daily work in municipal elderly care settings. <i>Scandinavian Journal of Caring Sciences</i>. Sep 25.</p>
	09.15-16.00	<p>Kliniskt farmakologiska principer</p> <p>Föreläsning</p> <p><u>Litteratur</u></p> <p>Nordeng & Spigset (2014). Farmakologi och läkemedelsanvändning Kap. 1- 3</p>
	09.15-12.00	<p>Biverkningar/ interaktioner ATC koder</p> <p>Föreläsning</p> <p><u>Litteratur</u></p> <p>Nordeng & Spigset (2014). Farmakologi och läkemedelsanvändning Kap. 4, 6 och 32</p> <p>Fass</p>
	13.00-15.00	<p>Naturläkemedel</p> <p>Efter en kort föreläsning kommer ni att läsa igenom tre artiklar. Ni kommer att få reflektera över dessa i mindre grupper för att inför dagens slut lyfta olika frågor i storgrupp</p> <p><u>Litteratur</u></p> <p>Nordeng & Spigset (2014). Farmakologi och läkemedelsanvändning Kap. 33</p> <p>Information från läkemedelsverket 6: 2012 s.12- 13</p>

Datum	Tid	Innehåll
	09.15-12.00	<p>Ögon Föreläsning <u>Litteratur</u> Nordeng & Spigset (2014). Farmakologi och läkemedelsanvändning Kap. 17 Terapirekommendationer 2015 Kap. 24 Rekommenderade läkemedel för sjuksköterskor med förskrivningsrätt 2015 Kap. 13</p>
	13.00-15.00	<p>Läkemedel och barn Föreläsning <u>Litteratur</u> Nordeng & Spigset (2014). Farmakologi och läkemedelsanvändning Kap. 24</p>
	09.15-16.00	<p>ATC koder utifrån rekommenderade läkemedel Seminarium Inför seminariet skall du tillsammans med en kurskamrat utifrån det tilldelade indikationsområdet söka upp ATC koder i FASS och välja Rekommenderat läkemedel från Region Halland. Reflektera över och skriv ner vilken betydelse farmakodynamiken och farmakokinetiken har i samband med förskrivning samt eventuella biverkningar och interaktioner och vilken patientinformation du ger. Under seminariet skall ni med hjälp av en Power Point presentera era indikationsområden. Power Pointen skall även läggas ut på Blackboard</p>
	09.15-14.00	<p>Inkontinensvård Föreläsning Inför dagen skall du ha repeterat urinvägarnas anatomi och fysiologi.</p>
	14.15-17.00	<p>Biverkningar/ interaktioner Seminarium Inför seminariet skall du ha läst igenom och reflekterat över nedanstående hemsida samt artiklar. Läkemedelsverket, Inrapporterade biverkningar 2011 från hälso- och sjukvården samt allmänheten; Boxall, A. (2004). The environmental side effects of medication. <i>EMBO reports</i>, 5, 1110- 1116. Quinn, C., Happell, B., & Browne, G. (2011). Opportunity lost? Psychiatric medications and problems with sexual function: a role for nurses in mental health. <i>Journal of Clinical Nursing</i>, 21, 415–423. Gregorian, G. Jr., Gasik,A., Kwong, W., Voeller, S., & Kavanagh, S. (2010). Importance of Side Effects in Opioid Treatment: A Trade-Off Analysis With Patients and Physicians. <i>The Journal of Pain</i>, 11, 1095-1108. Under seminariet skall ni i smågrupper diskutera artiklarna med utgångspunkt från vad som är viktigt att informera patienten om i samband med förskrivning eller information om läkemedel. Varje grupp sammanfattar i storgrupp sin diskussion vid seminariets slut.</p>

Datum	Tid	Innehåll
	09.15-12.00	<p>Sårvård Föreläsning <u>Litteratur</u> Nordeng & Spigset (2014). Farmakologi och läkemedelsanvändning Kap. 23 Terapirekommendationer 2015 Kap. 19 Rekommenderade läkemedel för sjuksköterskor med förskrivningsrätt 2015 Kap. 16</p>
	13.00-16.00	<p>Läkemedelsgenomgångar Representant från apoteket kommer och berättar om läkemedelsgenomgångar. Vad är det och hur går det till</p>
	09.15-13.00	<p>Skriftlig individuell tentamen</p>
	09.15-12.00	<p>Läkemedel och äldre Dagen börjar med en föreläsning. Ni kommer sedan i grupper att reflektera över vilka svårigheter/problem det kan uppstå i samband med läkemedel och äldre. Repetera momenten kliniskt farmakologiska principer, biverkningar/interaktioner samt läkemedelsgenomgångar. <u>Litteratur</u> Nordeng & Spigset (2014). Farmakologi och läkemedelsanvändning Kap. 26 Terapirekommendationer 2015 Kap. 23</p>
	13.00-16.00	<p>Diagnostiskt resonemang Ni kommer att delas in i samma grupper som inför seminariet med ATC koderna då ni arbetade med indikationsområden. Varje grupp skall utifrån ett diagnostiskt resonemang skriva patientfall till sina respektive indikationsområde. Tag NANDA till hjälp samt nedanstående frågor. När ni är färdiga med era patientfall lägger ni ut dessa på Blackboard senast 15/10. Till hjälp kan du utgå från följande frågor: Vad söker du för? Kan du beskriva dina besvär? När började dina besvär? Har du andra sjukdomar eller symptom? Äter du några läkemedel och i så fall vilka? Utifrån de besvär patienten uppger, vilken diagnos ställer du? På vilka grunder ställer du din diagnos? Redogör för patofysiologin Finns det differentialdiagnoser? Vilken behandling rekommenderar du? Vilken information ger du? Finns det biverkningar på din behandling? Finns det interaktioner med något eventuellt annat läkemedel eller naturläkemedel? Hur följer du upp patienten? Vilka egenvårdsråd ger du? Vilka reflektioner gör du över vald behandlingsform utifrån ett individ-, samhälls-, etiskt-, vetenskapligt-, genus- och åldersperspektiv <u>Litteratur</u> Nordeng & Spigset (2014). Farmakologi och farmakologisk omvårdnad Kap. utifrån indikationsområde Terapirekommendationer 2015 Kap. utifrån indikationsområde Rekommenderade läkemedel för sjuksköterskor med förskrivningsrätt 2015 Kap. utifrån indikationsområde</p>

Datum	Tid	Innehåll
	09.15-12.00	Stomi Föreläsning Inför dagen skall du ha repeterat mag- tarmkanalens anatomi och fysiologi
	13.00-16.00	Simuleringsövning Inför dagen kommer du att, på kliniskt tekniskt centrum (KTC), utifrån ett "case", bedöma och analysera hur akuta/oväntade situationer kan handhas i hemmet. Du ska även kritiskt värdera och analysera situationen utifrån etiska aspekter. Efter varje grupp samlas vi för debriefing. Grupp 1
	09.15-12.00	Diabetes Inför dagen skall du ha repeterat patologin bakom diabetes
	13.00-16.00	Simuleringsövning Inför dagen kommer du att, på kliniskt tekniskt centrum (KTC), utifrån ett "case", bedöma och analysera hur akuta/oväntade situationer kan handhas i hemmet. Du ska även kritiskt värdera och analysera situationen utifrån etiska aspekter. Efter varje grupp samlas vi för debriefing. Grupp 2
	09.15-12.00	Simuleringsövning Inför dagen kommer du att, på kliniskt tekniskt centrum (KTC), utifrån ett "case", bedöma och analysera hur akuta/oväntade situationer kan handhas i hemmet. Du ska även kritiskt värdera och analysera situationen utifrån etiska aspekter. Efter varje grupp samlas vi för debriefing. Grupp 3
	13.00-16.00	Simuleringsövning Inför dagen kommer du att, på kliniskt tekniskt centrum (KTC), utifrån ett "case", bedöma och analysera hur akuta/oväntade situationer kan handhas i hemmet. Du ska även kritiskt värdera och analysera situationen utifrån etiska aspekter. Efter varje grupp samlas vi för debriefing. Grupp 4
	09.15-16.00	Diagnostiskt resonemang seminarium Inför seminariet skall ni hämta era kurskamraters patientfall som ligger på Blackboard. Under seminariet skall ni i tvärgrupper resonera kring era patientfall och de olika frågeställningarna. Varje grupp tar med sig frågor som lyfts i storgrupp vid seminariets slut. <u>Litteratur</u> Nordeng & Spigset (2014). Farmakologi och farmakologisk omvårdnad Kap. utifrån indikationsområde Terapirekommendationer 2015 Kap. utifrån indikationsområde Rekommenderade läkemedel för sjuksköterskor med förskrivningsrätt 2013/14 Kap. utifrån indikationsområde

Datum	Tid	Innehåll
	09.15-12.00	<p>Smärta Inför dagen skall ni ha repeterat smärtans demografi och smärtfysiologi <i>Litteratur</i> Nordeng & Spigset (2014). Farmakologi och läkemedelsanvändning Kap. 27 Terapirekommendationer 2015 Kap. 18 Rekommenderade läkemedel för sjuksköterskor med forskrivningsrätt 2015 Kap. 10</p>
	13.00-16.00	<p>Simuleringsövning Inför dagen kommer du att, på kliniskt tekniskt centrum (KTC), utifrån ett "case", bedöma och analysera hur akuta/oväntade situationer kan handhas i hemmet. Du ska även kritiskt värdera och analysera situationen utifrån etiska aspekter. Efter varje grupp samlas vi för debriefing. Grupp 5</p>
	09.15-15.00	<p>Examinationsseminarium 09.15- 10.45 Grupp 1 10.50- 12.20 Grupp 2 13.20- 14.40 Grupp 3 14.45- 16.15 Grupp 4</p>
	09.15-12.00	<p>Examinationsseminarium 09.15- 10.00 Grupp 5 10.05- 12.00 Grupp 6</p>